

YARATILIŞ BİLİMİ MÜFREDAT ÖRNEKLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME *

Cihat YAŞAROĞLU¹

Öz

Eğitim sistemlerinin dayandığı felsefi görüş veya görüşler vardır. Günümüz eğitim sistemlerine genel anlamda bakıldığında eğitime yön veren, tüm eğitim faaliyetlerinin ruhu hükmünde olan hakim görüşün seküler bakış açısı olduğu görülmektedir. Bu bakış açısı ontolojik olarak görünen alemler ve somut maddeler arası münasebetlerin kuralları şeklinde ifade edilmesini, açıklamasını esas almaktadır. İkinci görüş ise mutlak varlık olarak Yaratıcıyı kabul eder, diğer varlıkları da Yaratıcı ile olan münasebeti bağlamında değerlendirir. Bu bakış açısı, Yaratılışçılık olarak da ifade edilebilmektedir. Her iki bakış açısı “çekişmeli” olarak ifade edilmekte, seküler bakış hakim yaklaşımken Yaratılışçı bakış açısı ile sahte bilim ya da bilim dışı olarak ifade edilmektedir. Müfredat ve eğitim – öğretim süreçlerinin geneli de seküler bir yaklaşımla şekillendirilmektedir. Ancak dünyadaki örnekler bakıldığında Yaratılış Bilimi müfredat çalışmalarının ve bu çalışmalara dayalı olarak yürütülen eğitim öğretim faaliyetlerinin olduğu da görülmektedir. Bu çalışma, Yaratılış anlayışı ile geliştirilen müfredatların gaye, muhteva, metot kısımlarını dikkate alarak incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış bilimi, öğretim, müfredat, ders kitabı

A REVIEW ON CREATION SCIENCE CURRICULUM EXAMPLES

Abstract

There are philosophical views or opinions on which education systems are based. When we look at today's education systems in general, it is seen that the dominant view that directs education and is the soul of all educational activities is the secular point of view. This point of view is ontologically based on the explanation of the visible world and the relations between concrete substances in the form of rules. This point of view is ontologically based on the expression and explanation of the visible world and the relations between concrete substances in the form of rules. The second view accepts the Creator as the absolute being and evaluates other beings in the context of their relationship with the Creator. This point of view can also be expressed as creationism. Both perspectives are expressed as "contentious", with the secular perspective being the dominant approach, while the creationist perspective is expressed as pseudoscience or non-science. The curriculum, education and training processes are generally shaped by a secular approach. However, when we look at the examples in the world, it is seen that there are Creation Science curriculum studies, education and training activities carried out based on these studies. This study aims to examine the curricula developed with the understanding of Creation by taking into account the purpose, content and method parts.

Keywords: Creation science, teaching, curriculum, textbook

* Bu çalışma 19-21 Ekim 2023'te düzenlenen VII. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi'ne sözlü bildiri olarak sunulmuştur

¹ Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, cyasaroglu13@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9574-1789

GİRİŞ

Sınıflarda öğrencilerimizin kullandıkları ders kitaplarının içeriği, öğretim programlarına göre yazılmaktadır. Her öğretim programının da dayandığı felsefi görüşler vardır. Bu felsefi görüşler, eğitimin ruhu gibi olup eğitimin tüm süreçlerini şekillendirirler. Mesela ülkemizde Cumhuriyet döneminde eğitim felsefemiz kâğıt üstünde ilerlemeci iken gerçekte idealist ve realist felsefeye dayanıyordu (Güçlü, 2020). Yaratılış görüşü ile ilişkili olarak ele alındığında aslında idealizmin ve Teistik Realizm (Spiritüalist Yaklaşım) felsefi görüşlerinin yaratılış görüşüne uygun olduğu görülmektedir² (Yaşaroğlu, 2018).

Bu çalışmada Amerika Birleşik Devletleri'nde ev okulları kapsamında okutulmakta olan ve Yaratılış Bilimi (creation science) olarak ifade edilen müfredat örneklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu gayeye matuf olarak açık kaynaklı web sitelerinden ulaşılan ve bahsi geçen ülkede okutulmakta olan ders materyallerinin Yaratılış görüşü çerçevesinde incelenmesine çalışılmıştır.

Çalışma ile ilgili iki hususu vurgulamak gerekir ki birinci husus erişilen kaynaklar, açık erişimli kaynaklar veya ücretli kaynakların erişime açık kısımlarının incelenmesine dayanmaktadır. İkinci husus ise yaratılış bilimi, tartışmalı bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Bir görüş, yaratılış gerçeğini araştırmak için çeşitli araştırmalar düzenlemekte, özellikle inanca muğayir olarak gördükleri evrim gibi düşüncelere karşı argümanlar üretmektedirler. Bu gruba örnek olarak Yaratılış Araştırmaları Enstitüsü (Institute for Creation Research) verilebilir (<https://www.icr.org/>). Diğer bir grup ise Yaratılışçılığı bir sahte bilim (pseudoscience) olarak görmektedir. Bu gruba da Ulusal Bilim Eğitimi Merkezi (The National Center for Science Education) örnek olarak verilebilir (<https://ncse.ngo/>). Bu makale de ilgili tartışmalar girilmeden Yaratılış görüşünün inancı esas alarak varlıkları ve yaratılışı anlamaya ve anlamlandırmaya çalıştığı; bunu yaparken de kutsal metinleri referans aldığı düşüncesi esas alınmıştır.

Geniş anlamda bir Yaratılışçı, özgür iradesiyle yoktan var ederek cenneti ve dünyayı mutlak olarak yaratan bir yaratıcıya inanan kişidir. Böyle bir tanrının genellikle "aşkın", yani insan deneyiminin ötesinde olduğu ve yaratılışa sürekli olarak dahil olduğu ('içkin'), gerektiğinde müdahale etmeye hazır olduğu ve sürekli ilgisi olmadan yaratılışın duracağı veya yok olacağı düşünülür. Hıristiyanlar, Yahudiler ve Müslümanların hepsi bu anlamda Yaratılışçıdır. Genellikle 'teist' olarak bilinirler ve 'deist'lerden, yani üzerinde çalıştığı malzemeyi yaratmış olabilecek ya da olmayabilecek ve tasarlama eylemi bittikten sonra müdahale etmeyen bir tasarımcının varlığına inanan insanlardan ayrılırlar (Michael, 2022).

² Bu yaklaşımların detaylı incelemesi için "Yaşaroğlu, C. (2018). Din – Bilim Bağlamında Eğitimin Felsefi Temellerine Genel Bir Bakış Ve Tevhidi Bakış Açısı Olarak "Manay-ı Harfi Yaklaşımının" Felsefi Temellere Göre Değerlendirilmesi. İçinde II. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi (ss. 755–766). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınevi." çalışmasına bakılabilir.

İncelenen kaynaklar Science Shepherd (<https://scienceshepherd.com/>), Answers in Genesis (<https://answersingenesis.org/>) ile Christian Liberty (<https://www.christianliberty.com/>) web kaynakları ile sınırlandırılmıştır. Bu web sayfalarında sunulan kaynaklar incelenerek metin içinde yaratılışçılık görüşünün nasıl sunulduğu, cümle yapılarının nasıl olduğu incelenmiştir. Bu kaynaklara ilişkin görseller de ayrıca sunulmuştur.

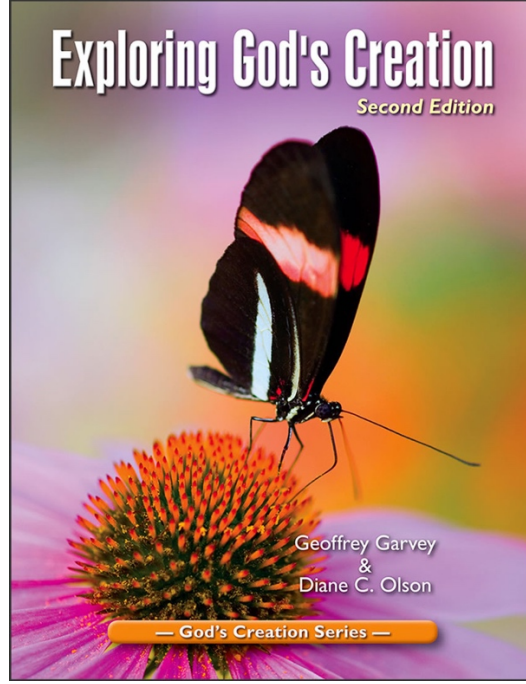
Kaynaklardan Yaratılışçılık Görüşü Örnekleri

Bu başlık altında söz konusu açık kaynaklardan ulaşılan eğitim materyallerinin örnekleri sunulmaktadır.

Kitapların doğrudan yaratıcıya atfedilerek isimlendirmesine ilişkin örnekler

Kitap isimlerine bakıldığında doğrudan bir yaratıcıya isnat edilerek ders materyallerinin isimlendirildiği görülmektedir. Science Shepherd yayınlarından Astronomy: God's Universe; Answers in Genesis yayınlarından God's Design for Beginners; Christian Liberty yayınlarından Exploring God's Creation kitapları örnek verilebilir. Bu kitapların isimlerinde doğrudan kainatın yaratıcıya atfedilmesi görülmektedir. Bu üç kitaptan Exploring God's Creation kitabı detaylı olarak örnek verilecektir.

Christian Liberty kitaplığında God's Creation serisi yer almaktadır. Bu serinin üçüncü sınıf düzeyi için hazırlanan ve fen bilimleri dersinde okutulabilecek Exploring God's Creation (Tanrı'nın Yarattıklarını Keşfetmek) kitabın girişinde kitabın amacı veya varlık gayesi şu ifadelerle açıklanmaktadır: “Öğrenciler bilim insanlarının doğaya, maddeye, enerjiye, hava durumuna ve evrene nasıl baktıklarını öğrenirler. Bu ders kitabı aynı zamanda uygulamalı öğrenmeyi de öne çıkarmaktadır. Öğrenciler, Tanrı'nın harikulade bir şekilde tasarladığı dünyadaki şaşırtıcı nesnelere dokunacak ve tutacak, bakacak ve araştırarak, hissedecek ve duyacaklardır. Öğrenciler bilim insanlarının doğaya, maddeye, enerjiye, hava durumuna ve evrene bakış açılarına maruz kalırlar. Bu ders kitabı aynı zamanda uygulamalı öğrenmeyi de öne çıkarmaktadır. Öğrenciler, Tanrı'nın harikulade bir şekilde tasarladığı dünyadaki şaşırtıcı nesnelere dokunacak ve tutacak, bakacak ve dürtecek, hissedecek ve duyacaklardır.” (Garvey ve Olson, 2021). Kitabın kapağı ise şu şekildedir (Şekil 1):

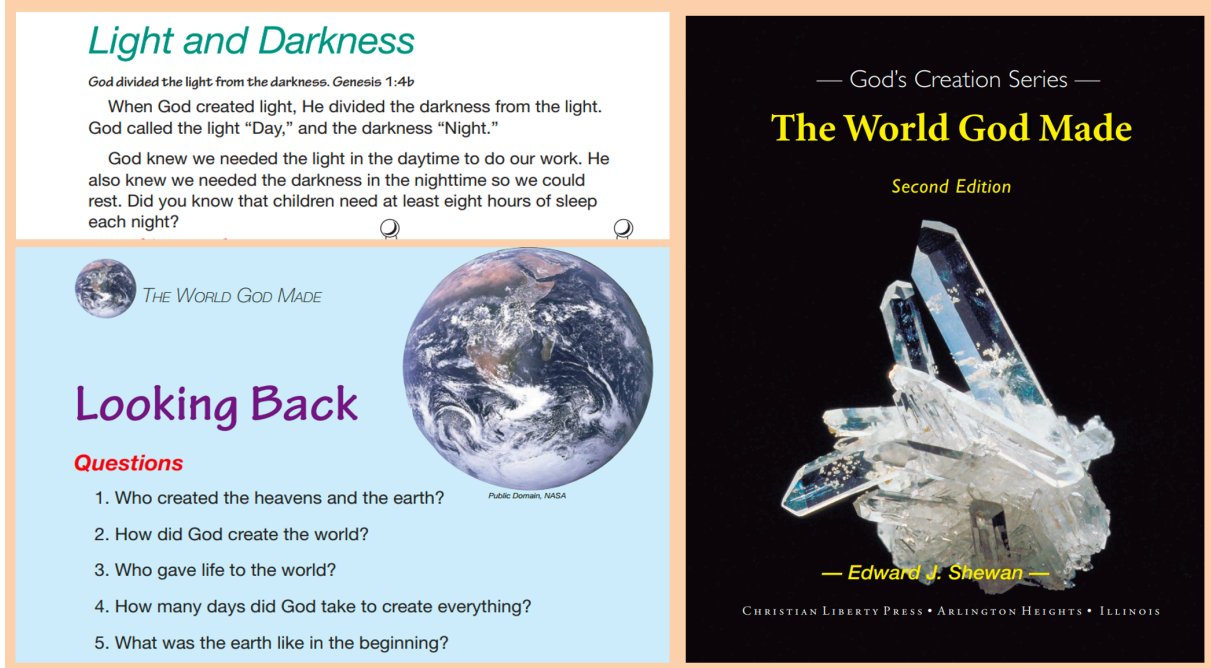
Şekil 1. Christian Liberty yayınlarmının God's Creation serisinde yer alan Exploring God's Creation kitabı

Kaynak kitapların içeriklerinden örnekler

Kitapların içeriği sunulurken yine doğrudan bir yaratıcıya isnat edilerek muhtevanın verildiği görülmektedir. Buna verilebilecek birkaç örnek şu şekildedir:

Örnek 1

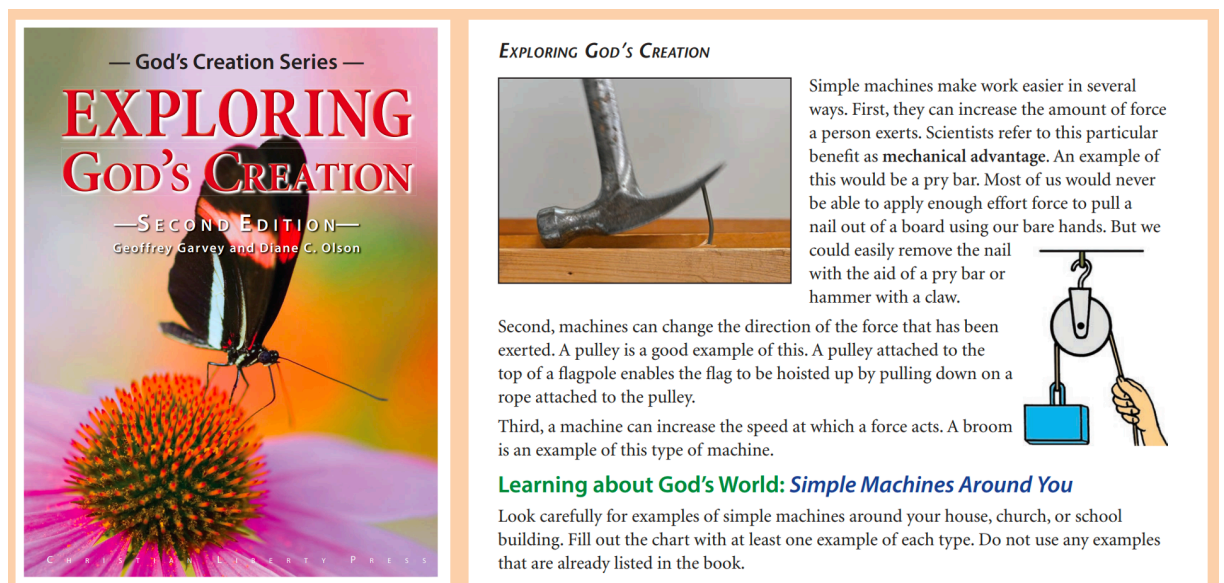
Christian Liberty kitaplığında yer alan God's Creation serisinin bir kitabı olan The World God Made (Tanrı'nın Yarattığı Dünya) kitabı (Shewan, 2019) okulöncesi düzey için hazırlanmıştır. Bu kitapta konuların anlatımı doğrudan yaratıcı ile ilişkilendirilerek verilmektedir. Mesela "Işık ve Karanlık" konusu anlatılırken önce İncil'den bir ayet sunulmaktadır. Ardından aydınlığın yaratıcı tarafından yaratıldığı ve yine yaratıcı tarafından gündüz; karanlığından yaratıcı tarafından yaratıldığı ve yine yaratıcı tarafından "gece" olarak isimlendirildiği açıklanmaktadır. Daha sonrasında ise günlük işleri yapabilmek için ışığa duyulan ihtiyacın; gece dinlenmenin gerekliliği için karanlığın gerekliliğinin yaratıcı tarafından bilindiği ifade edilmektedir. Kitabın kapak sayfası ve ilgili anlatıma ilişkin görsel Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. The World God Made kitabının kapağı ve içerik örneği

Örnek 2

Muhtevaya ikinci bir örnek de Christian Liberty kitaplığında yer alan Exploring God's Creation kitabından verilecektir. Bu kitap daha önce de ifade edildiği gibi üçüncü sınıf düzeyinde fen bilimleri kitabıdır. Örnek alınan sayfada basit makineler anlatılmaktadır. Önce basit makinelerin faydalarından bahsedilmektedir. Bu bahis, normal bir fen bilgisi kitabında olabileceği gibidir. Ancak hemen sonrasında bu anlatımdan hareketle öğrencinin gerçek dünyada yaratıcının yarattığı makinelere de dikkatleri çekmektedir (Garvey ve Olson, 2021). Kitap içeriğine ilişkin örnek Şekil 3'te verilmiştir.

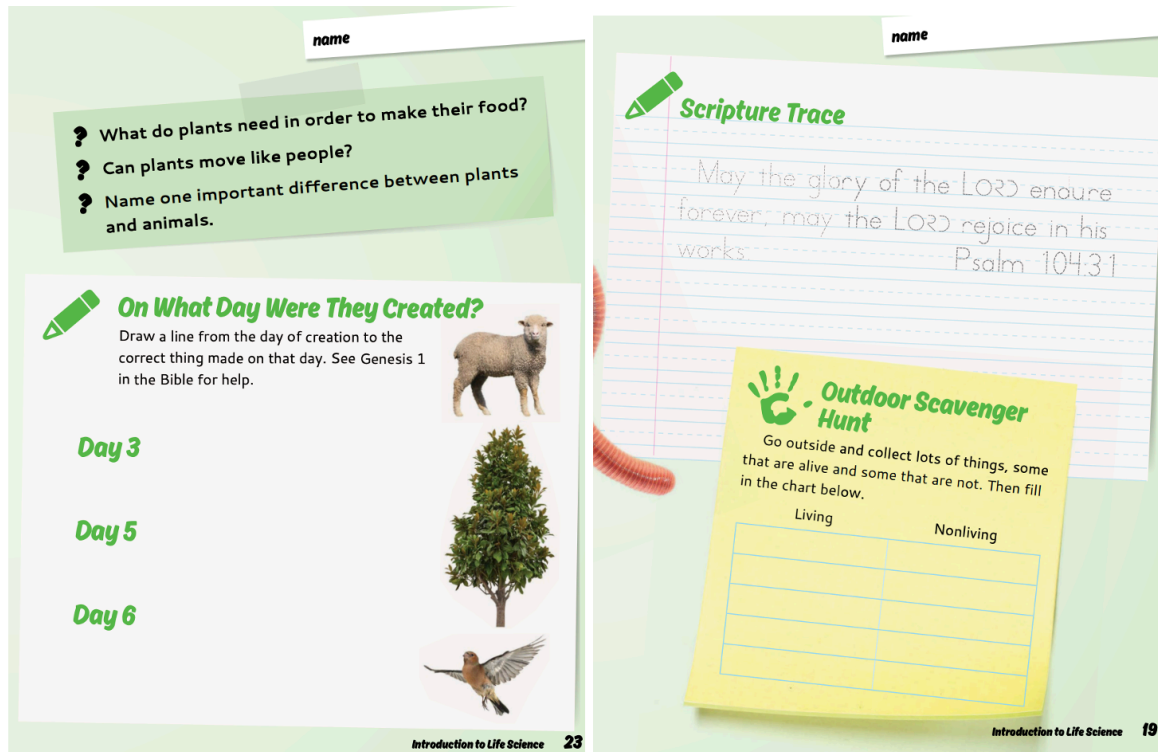
Şekil 3. Exploring God's Creation kitabında muhteva örneği

Örnek 3

Diğer bir örnek de okulöncesi düzey için hazırlanan Christian Liberty Nature Reader: Book K kitabından verilecektir (Lindstrom, 2018). Bu kitap okul öncesi düzeydeki öğrenciler için hayvanlar ile ilgili okuma metinleri içermektedir. Kitabın girişinde “Bu Doğa Okuyucusu, okuyucularını Tanrı'nın harika yaratıkları hakkında daha fazla şey öğrenmeye meraklı olmaya teşvik etsin ve geliştirsin.” açıklaması ile bu metinlerden hareketle yaratıcıya ulaşılması gerektiği ifade edilmektedir. Timsahı anlatan bir metinde “Genç bir timsah her yıl neredeyse bir ayak daha büyüyebilir. Boyu on altı metreye kadar uzayabilir. Elli altı yıl yaşayabilir. Tanrı onun gözlerini başının üstüne koymuştur.” cümleleri ile timsahın yaratılışı bir yaratıcıya atfedilmektedir (s. 2).

Örnek 4

Okulöncesi düzey için yazılmış God's Design for Life for Beginners kitabı diğer bir örnek olarak verilebilir (Lawrence & Lawrence, 2020). Kitabın girişinde kitabın bitkiler, hayvanlar ve insan vücudunu içerdiği ifade edilmektedir. Bu haliyle ve incelendiği kadarıyla bu kitabın hayat bilgisi kitabı gibi olduğu anlaşılmaktadır. Kitaptan örnek olarak verilen sayfalar incelendiğinde konuların normal hayat bilgisi ya da fen bilimleri kitabında okutulacak bilgileri verdiği görülmektedir. Ancak öğrencilere yönlendirdiği sorularda ya da etkinlik örneklerinde İncil'e atıflar yaptığı görülmektedir. Örnekleri Şekil 4'te görülmektedir:

Şekil 4. God's Design for Life for Beginners kitabından örnekler

Örnek 5

3-8. sınıflar arası öğrenciler için hazırlanan God's Design for the Physical World kitabının (Lawrence & Lawrence, 2018) girişinde verilen konuları yaratıcı ile bağlantısının kurulmasının faydası şu şekilde sunulmuştur: “Tanrı'nın evrenimizdeki her şeyi birlikte çalışmak üzere nasıl tasarladığını gerçekten anladığınızda, etrafınızdaki dünyadan daha fazla keyif alacaksınız.” Bu açıklama, öğrenciler için motivasyon kaynağı olarak sunulmaktadır. Yine kitabın muhtevası incelendiğinde konular işlenirken yaratıcı vurgusu yapıldığı görülmektedir. Örnek olarak “Mekanik Enerjiye Giriş” konusu verilebilir (s. 14): “Çok ama çok hareketsiz oturun. Hiç hareket etmemeye çalışın. Hiçbir şey hareket etmeseydi dünyanın nasıl bir yer olacağını hayal etmeye çalışın. Çok sıkıcı bir yer olurdu. Neyse ki Tanrı hareketi sever ve hareket dolu bir evren yaratmıştır. Kesinlikle hareketsiz kalmanız gereken zamanlar vardır. Mezmur 46:10 şöyle der: “Durgun ol, benim Tanrı olduğumu bil.” Ancak etrafımızdaki dünya sürekli hareket halindedir.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada yaratılışçılık görüşüne uygun bir biçimde yazılmış ders kitaplarından örnekler incelenmiştir. Yapılan incelemelerde kitap isimlerinde doğrudan yaratılışı ve yaratıcıyı ifade edecek ibareler yer alabilmektedir. Kitapların muhtevasına bakıldığında ise muhtevanın bu noktada daha zengin örnekler ihtiva ettiği görülmektedir. Muhtevada doğrudan kutsal metinlerden ayetler sunularak ya da normal konunun anlatımından sonra yaratıcı ile ilişkilendirilmesi istenerek veyahut da anlatımın doğrudan yaratıcı ile ilişkilendirilmesinin yapılarak yaratılış görüşüne uygun bir içeriğin oluşturulduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

Garvey, G., and Olson, Diane C. (2021). Exploring God's Creation. Christian Liberty Press.

Güçlü, M. (2020). Eğitim Felsefesi. Pegem Akademi.

<https://answersingenesis.org>

<https://www.christianliberty.com>

<https://www.icr.org>

<https://ncse.ngo>

<https://scienceshepherd.com>

Lawrence, D. ve Lawrence, R. (2020). God's Design for the Physical World. Master Books.

Lawrence, D. ve Lawrence, R. (2020). God's Design for Life for Beginners. Master Books.

- Lindstrom, F. M. (2018). Christian Liberty Nature Reader: Book K. Christian Liberty Press.
- Michael, R. (2022). "Creationism", The Stanford Encyclopedia of Philosophy
<https://plato.stanford.edu/archives/win2022/entries/creationism/>
- Shewan, E. J. (2019). The World God Made. Christian Liberty Press.
- Yaşaroğlu, C. (2018). Din – Bilim Bağlamında Eğitimin Felsefi Temellerine Genel Bir Bakış ve Tevhidî Bakış Açısı Olarak “Manay-ı Harfî Yaklaşımının” Felsefi Temellere Göre Değerlendirilmesi. İçinde II. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi (ss. 755–766). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınevi.